
Analiza trimestrială a evoluției Produsului Intern Brut – semnificația ratei de creștere

Prof. univ. dr. Constantin ANGHELACHE (*actincon@yahoo.com*)

Academia de Studii Economice din București / Universitatea „Artifex” din București

Conf. univ. dr. Mădălina-Gabriela ANGHEL (*madalinagabriela_angel@yahoo.com*)

Universitatea „Artifex,, din București

Drd. Radu STOICA (*radustoica68@yahoo.com*)

Academia de Studii Economice din București

Abstract

În acest articol autorii și-au propus efectuarea unei analize asupra rezultatelor concrete obținute de țara noastră în primul trimestru al anului 2017. Este vorba de o analiză trimestrială a produsului intern brut vizând câteva elemente care pot ajuta la prognozarea mai realistă a perspectivei evoluției acestui indicator de rezultate macroeconomice, produsul intern brut. Importanța studiului asupra rezultatelor obținute în primul trimestru se justifică și prin aceea că este primul din programul de guvernare stabilit pentru perioada 2017-2020. Prognozele care au stat la baza fundamentării bugetului de venituri și cheltuieli au fost oarecum controversate. Institutul național de prognoză al României a sugerat posibilitatea unei creșteri de circa 4,8% în anul 2017. De la Uniunea Europeană au sosit rezultate ale unei prognoze realizate la nivelul Uniunii care conduceau la un nivel mai scăzut, de 3,8%. Programul de măsuri viza o perspectivă a creșterii economice de circa 5,2% pe întregul an 2017 și care prin măsurile întreprinse conduceau la varianta creșterii economice pe baza consumului. În acest context, rezultatele provizorii obținute și date publicității de Institutul Național de Statistică, arată că România a obținut o creștere de 5,7%. Această creștere, pe baza seriei de date brute ca și a creșterii de 5,6% pe baza seriei de date ajustată sezonier față de trimestrul similar al anului 2016, reprezintă un fapt pozitiv. Autorii au studiat comparativ rezultatul din primul trimestru în oglindă cu cel din aceeași perioadă din 2015 și 2016, atât la seria brută cât și la seria ajustată sezonier, evidențiindu-se o creștere. Comparativ cu ultimul trimestrul al anului 2016, România a obținut o rată de creștere de 1,7%. Dacă luăm în discuție modul în care a evoluat în trimestrele următoare rata de creștere a produsului intern brut trimestrial și apoi pe tot anul, utilizând metoda indicilor cu bază în lanț, putem reproгноza faptul că România va obține la sfârșitul anului 2017, o rată de creștere anuală față de anul precedent de circa 6%. Autorii interpretează datele de care dispun și le prezintă grafic, fiind sugestive

și evidențiază o creștere trimestrială, din 2010 în mod constant până în primul trimestru al anului 2017. Sunt utilizate datele publicate și autorii consideră că în contextul în care s-ar obține și investiții străine directe superioare, alocarea de fonduri suplimentare pentru investiții și accesarea superioară a fondurilor comunitare, România își poate stabiliza pentru anul 2017 și chiar pentru anii următori o rată de creștere anuală în jur de 5-5,5%. Studiul este argumentat și sunt prezentate date relevante care atestă ușoara revenire a economiei României. Desigur, creșterea economică pe baza consumului este specifică etapei pe care o traversează țara noastră, dar, pe acest fond dacă măsurile anunțate vor fi întreprinse și se vor disponibiliza resursele necesare, putem aprecia că s-a realizat și o creștere a nivelului de trai al populației din România.

Cuvinte cheie: *creștere, Produs Intern Brut, trimestru, consum, investiție*

Clasificarea JEL: *E20, E27*

Introducere

În acest articol, autorii au întreprins o analiză asupra rezultatelor obținute în primul trimestru al anului 2017, comparativ cu perioada similară din anul 2016 dar și cu rezultatele obținute în trimestrul IV al anului 2016. Articolul este structurat pe analiza ratei de creștere a produsului intern brut pe baza seriilor de date brute, precum și a seriilor de date ajustate sezonier. În ambele situații creșterea produsului intern brut este superioară față de trimestrul I al anului 2016, dar și față de ultimul trimestru al anului 2016, respectiv trimestrul IV. Autorii subliniază că această creștere se realizează pe seama consumului și această creștere a consumului a fost determinată de planul de măsuri guvernamental de creștere a veniturilor populației, atât prin creșteri salariale și a veniturilor, cât și într-o formă indirectă, pe seama redistribuirii venitului național în favoarea categoriilor de populație cu venituri foarte mici. Studiul se efectuează utilizându-se serii de date mai lungi, din 2007, uneori din 2000, alteleori analiză pe ultimii trei ani, toate în scopul de extrage concluziile cele mai relevante asupra modului în care a evoluat creșterea trimestrială a produsului intern brut. Desigur, asupra creșterii trimestriale a produsului intern brut pot să apară și influențe ale altor factori, dar pe moment, la începutul de program de guvernare se poate aprecia că există unele șanse de a reproгноza în sens de creștere, rezultatele concrete pe care România le va obține în perioada următoare.

Literature review

Anghelache, Manole, Anghel și Diaconu (2016) dezvoltă principalele corelații stabilite între variabilele macroeconomice și pun un accent

deosebit pe sistemul de indicatori care influențează formarea și evoluția Produsului Intern Brut. Savor și Wilson (2013) iau în considerare abordarea și comportamentul investitorilor față de riscul macroeconomic, studiul lor evidențiază faptul că evoluția unor indicatori ai pieței de capital este influențată de anunțurile programate pe teme macroeconomice. Koulakiotis, Lyroudi și Papasyriopoulos (2012) au studiat relația cauză-efect dintre inflație și PIB în paisprezece țări europene, au subliniat o interdependență în două direcții între aceste variabile macroeconomice, cu un nivel de semnificație de 10%. Aisen și Veiga (2013) evaluează impactul, presupus a fi negativ, al instabilității politice asupra creșterii economice, autorii folosesc un eșantion pentru un grup extins de țări pentru un interval de timp relevant și au constatat că există o relevantă influență negativă a factorului considerat, ale cărui efecte principale sunt scăderea creșterii productivității și chiar acumularea de capital. Anghelache, Manole și Anghel (2015) au estimat dimensiunea influenței celor două componente ale consumului final asupra evoluției produsului intern brut în România, analiza se bazează pe un model de regresie multiplă și pe un set de date semnificativ, Influența pozitivă a consumului public, în timp ce influența consumului privat, mai puțin majoră, este încă favorabilă și, de asemenea, există și alți factori care au un impact total nefavorabil asupra indicatorului principal. Anghelache (2008) este o lucrare de referință în statistica economică și teoretică, printre subiectele principale discutate în cartea autorului putem sublinia indicatorii statistici, selecția, analiza dispersiei, corelația dintre variabilele economice. Fleurbaey (2009) a studiat inițiativele luate pentru măsurarea bunăstării sociale și a bunăstării, la nivel individual, care a fost utilizată pentru a elabora măsuri alternative privind PIB-ul. Azzimonti, Battaglini și Coate (2016) dezvoltă un model cantitativ care permite măsurarea costurilor și beneficiilor care decurg din complexul deciziilor legate de datoria publică: menținerea față de consecințele economice, sociale și sociale. Anghel și Diaconu (2016) descriu un set de modele dedicate activității de prognoză macroeconomică: modelul de tip dVAR, modelul EqCM, modelul autoregresiv dRIM, concluzionează că toate modelele sunt predispuse la discontinuități post-factuale. Kehoe, Pujolàs și Ruhle (2016) au studiat cazul unui model comercial cu un set exogen de firme eterogene având costuri fixe de funcționare, concluzionând că acest model produce aceleași rezultate ca și un model de control provizoriu. Dobrodolac (2011) se concentrează asupra utilității instrumentelor econometrice în prognoză, ca instrumente dedicate acestei atribuții specifice managementului, modelele econometrice fiind percepute de autor ca fiind predispuse la succes în astfel de aplicații. Anghelache, Manole, Anghel și Popovici (2016) studiază corelațiile dintre indicatorii balanței de plăți externe și agregatele macroeconomice

ale rezultatelor, subliniază diferența dintre produsul intern brut și produsul național brut și accentuează contribuția fiecărui sector la situația soldului plăților externe. Anghelache and Anghel (2014) prezintă rolul și instrumentele modelării economice. Anghelache, Anghel și Popovici (2015) aplică regresie multiplă pentru a studia evoluția consumului final public și privat, studiul prezintă impactul semnificativ al ambelor factori asupra consumului final în România. Foerster și Choi (2016) au prezentat un studiu care explică cauzele creșterii lente a consumului ca urmare a crizei economice, și anume redresarea lentă a pieței muncii, condițiile financiare și productivitatea. Rolsky, Schmidli, Schmidt and Teugels (2009) este o carte de referință privind modelarea financiară și de asigurare prin procese stocastice, autori abordând instrumente precum Markov, martingales, procese punctuale. Lucrarea lui Anghelache, Manole și Anghel (2015) subliniază influența consumului final și a evoluției brute a investițiilor asupra dinamicii produsului intern brut al României, prin aplicarea regresiei. Nalewaik (2012) a subliniat potențialul ratei de creștere a produsului intern brut pentru a oferi o predicție mai bună privind începutul recesiunii, în comparație cu rata de creștere a PIB-ului real. Anghel, Diaconu și Sacală (2015) studiază evoluția produsului intern brut al României din punctul de vedere al influențelor pe care le prezintă categoriile de utilizări: consumul final, ponderea componentelor publice și private ale economiei naționale etc. Gali și Gambetti (2015) Utilizează un model VAR pentru a măsura evoluția prețurilor acțiunilor sub impactul șocurilor de politică monetară. Anghelache, Partachi, Sacală și Ursache (2016) se concentrează asupra aplicării metodei econometrice în măsurarea corelației dintre doi indicatori macroeconomici, pe un set de date specific pentru România, indicatorii studiați fiind PIB-ul și ISD, Anghelache și Anghel (2015) abordează un subiect similar, autorii prezintă evoluțiile DFI în țările Uniunii Europene. Bhandari și Frankel (2015) prezintă un model teoretic simplu care evidențiază criteriile în care direcționarea PIB are prioritate față de direcționarea în funcție de inflație și politicile orientate spre preț. Reis (2009) a reevaluat problema costurilor de fluctuație prin punerea accentului pe consumul agregat, plasându-le în intervalul 0,5% - 5%, considerat a fi semnificativ. Anghelache și Anghel (2016) reprezintă o referință în econometrie, autorii abordează metoda regresiei, atât simplă, cât și multiplă. Dix-Carneiro (2014) prezintă un model de echilibru dinamic structural pentru piața muncii din Brazilia, scopul modelului fiind analiza dinamicii tranzitorii induse de comerț. Dumitrescu, Anghel și Anghelache (2015) studiază impactul variabilelor structurale asupra evoluției PIB în România, prin aplicarea modelelor VAR. Panagiotis și Pantelis (2013) evaluează influența capitalului, a forței de muncă, a influenței capitalului uman asupra creșterii economice, împreună cu impactul factorului cultural.

Metodologia cercetării și date

Indicatorul Produs Intern Brut este cel mai complex indicator de rezultate. El exprimă rezultatele obținute într-o perioadă de timp, la nivelul economiei naționale. Prin raportarea lui la numărul populației obținem produsul intern brut pe locuitor. Cei doi indicatori exprimă, static, în dinamică sau în comparație cu alte țări, evoluția rezultatelor economiei naționale din România, precum și capacitatea economiei naționale de a recupera din decalajele care există între țara noastră și celelalte țări din Comunitatea Europeană sau alte țări din lume, la acest indicator. Desigur, produsul intern brut este indicatorul de rezultate care asigură capacitatea și posibilitatea de a calcula o serie de alți indicatori și, mai ales, de a putea preziona perspectiva bugetului consolidat al economiei naționale pentru o perioadă de timp. Spunem aceasta deoarece, din rezultatele obținute, economia națională poate oferi resurse pentru alocarea în domeniile de interes prioritar ale economiei naționale. O analiza trebuie întreprinsă mai ales în contextul în care bugetul național al României pentru anul 2017, din motive care nu sunt științifice, a fost supus unor interpretări și de multe ori unor analize care nu sunt realiste. Important este faptul că produsul intern brut trebuie calculat în termeni de prețuri curente sau prețuri comparabile, trimestrial și apoi anual. Această metodologie de calcul trimestrial și anual este una care ține de posibilitatea calculului produsului intern brut. În această perspectivă ar fi de analizat evoluția produsului intern brut în ultimii doi ani și trei luni pentru a putea desprinde tendința evoluției indicatorului macroeconomic de rezultate al economiei naționale. Există o sumedenie de interpretări, dar, din punct de vedere științific, pot afirma că majoritatea sunt interpretări realizate în funcție de un interes politic, care din păcate de cele mai multe ori, dacă nu întotdeauna, are efecte negative asupra evoluției rezultatului economiei naționale și pe cale de consecință al nivelului de trai al populației din România. Fiind la sfârșit de trimestru, primul din anul 2017, pentru care la data de 12 mai s-au calculat și definitivat rezultatele creșterii trimestriale a produsului intern brut, respectiv pentru primul trimestru al anului 2017, apreciez că ar fi de exprimat câteva aspecte. O primă opinie ar fi aceea că în vreo câteva luni de la începutul anului 2017, la nivel macroeconomic s-au exprimat unele opinii, indicându-se un program de creștere al produsului intern brut nerealist, un buget de venituri și cheltuieli care nu este sustenabil, iar alții și mai nedocumentați au pus la îndoială rezultatele și indicatorii calculați de Institutul Național de Statistică. În termeni științifici aș vrea să răspund la aceste câteva probleme. Prima chestiune este aceea că între conducerea politică și managementul macroeconomic există o mare diferență. Managementul macroeconomic trebuie să aibă sustenabilitate prin însăși standardul și stadiul de dezvoltare la un moment dat, măsurile

întreprinse și o analiză cantitativă precisă care să dea perspectiva evoluției economiei naționale în continuare. A doua chestiune se referă la faptul că în previziunea macroeconomică nu trebuie să ținem seama de orientările de natură politică în contextul în care acestea au alt substrat decât acela de a implementa 100% măsuri de ajustare și creștere a economiei naționale. A treia chestiune se referă la faptul că economia națională nu poate să crească, nu poate să scadă, sau nu se modifică decât prin măsuri concrete întreprinse. Rezumându-mă în acest articol doar la atât, vreau să cobor la nivelul de a da o interpretare cu privire la rata de creștere a produsului intern brut al României în trimestrul I al anului 2017, comparat cu trimestrul I al anului 2016, comparat cu nivelul înregistrat în trimestrul IV al anului 2016. În ambele ipostaze, PIB a fost calculat pe baza seriei brute de date, a seriei ajustate sezonier. Anul 2017 a început, din punct de vedere economic, sub două circumstanțe: prima este aceea că după guvernarea tehnocrată rezultatele n-au fost consistente și nici elocvente. A doua circumstanță este aceea că în această perioadă, majoritatea guvernamentală a lansat un program social-economic. Ambele situații sunt interpretabile, dacă vreți și discutabile. Un singur lucru rămâne ferm și precis, acela de a analiza evoluția macroeconomică a României pe baza indicatorilor macroeconomici și a unor modele matematico-econometrice care să exprime ritmuri de creștere a economiei naționale și să precizeze estimarea realistă a trendului de evoluție al economiei din România. Din această perspectivă, putem preciza, pe baza datelor statistice, care până la definitivare vor rămâne provizorii, că în trimestrul I al anului 2017, România a înregistrat o rată de creștere de 5,7%, pe seria brută de date față de același trimestru din 2016, și de 5,6% pe seria ajustată sezonier în 2017 față de trimestrul I din 2016. Seria ajustată sezonier a produsului intern brut trimestrial a fost recalculată ca urmare a includerii estimărilor pentru trimestrul I 2017, revizuirea fiind ne semnificativă față de varianta publicată cu totul provizoriu în 2017.

Evoluția Produsului intern brut trimestrial

Tabelul nr. 1

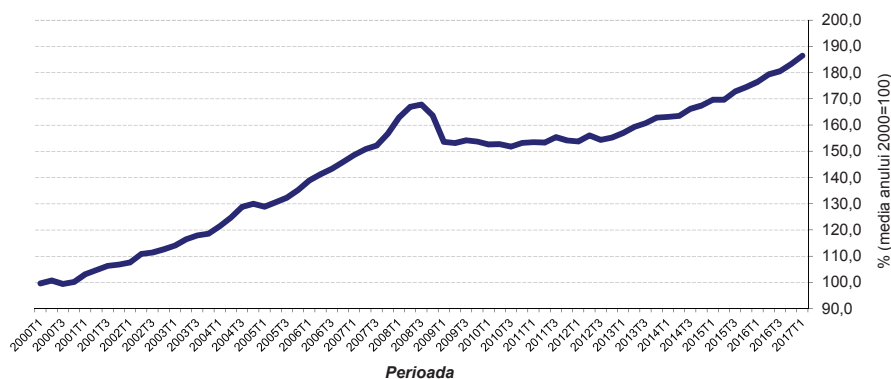
	Trim. I	Trim. II	Trim. III	Trim. IV	An	
- în % față de perioada corespunzătoare din anul precedent -						
Serie brută	2015	104.4	103.5	103.8	104.0	103.9
	2016	104.3	106.0	104.3	104.8	104.8
	2017	105.7	-	-	-	-
Serie ajustată sezonier	2015	104.0	103.7	104.0	104.2	-
	2016	104.0	105.7	104.5	105.0	-
	2017	105.6	-	-	-	-
- în % față de trimestrul precedent -						
Serie ajustată sezonier	2015	101.3	100.0	101.9	101.0	-
	2016	101.1	101.6	100.7	101.5	-
	2017	101.7	-	-	-	-

Sursa: Institutul Național de Statistică

Studiind datele din tabelul nr. 1, în evoluția produsului intern brut trimestrial în 2017 s-au înregistrat următoarele borne de evoluție. Ca serie brută comparând trimestrul I cu trimestrele similare din anii 2014, 2015, 2016, constatăm că față de o creștere de 104,4% în 2014, 104,3% în 2015, în 2016 în primul trimestru creșterea a fost de 105,7%. Luăm ca rată de creștere indicatorii prezentați prin diferență față de 100. Ca serie ajustată sezonier, creșterea produsului intern brut trimestrial a fost de 4% în 2015 față de același trimestru în 2014, 104,0% în 2016 față de 2015 și 105,6% în 2017 față de 2016. Acești indicatori arată o tendință de creștere, pentru că între 2015 și 2016 când s-au produs convulsii politice, produsul intern brut trimestrial nu numai că a stagnat, dar a și scăzut. În 2017 acesta și-a reluat cursul de creștere, în ambele variante, ca serie brută sau serie ajustată sezonier. Dacă comparăm indicatorul produsul intern brut realizat în primul trimestru al anului 2017 față de ultimul trimestru, adică utilizând indicii cu bază în lanț, constatăm aceeași tendință. În 2015, creșterea produsului intern brut a fost de 1,3% față de trimestrul IV din 2014, în trimestrul I din 2016 a fost de 1,1% față de trimestrul IV din 2015, iar în 2017 a fost de 1,7% față de trimestrul IV din 2016. Iată deci că și la acest capitol înregistrăm un spor consistent pentru că 0,6% față de 2016 reprezintă mult, în termeni absoluți ai indicatorului produs intern brut. În calculul tuturor celor trei posibilități de evaluare a produsului intern brut constatăm că în anul 2016, un an cu un management macroeconomic discutabil, rezultatele au fost nu tocmai pozitive. Încercând să facem o prognoză pentru perspectiva creșterii produsului intern brut pe întregul an 2017, ne-am gândit să facem o evaluare a

indicatorilor medii, de creștere a produsului intern brut anual în 2015 și 2016. Constatăm că pe baza creșterilor realizate trimestrial în 2015, la finalul anului respectiv, rata de creștere a produsului intern brut a fost de 3,9%. În 2016, când după primul trimestru indicatorii în trimestrul II și apoi chiar III și IV s-au diminuat, creșterea a fost de 4%. Dacă am aplica rata de creștere neluând în considerare factorii de influență ne semnificativi, deși în realitate nu așa se întâmplă, vom constata că prin studiul indicatorului de creștere al produsului intern brut în primul trimestru, comparat cu evoluția aceluiași indicator în trimestrele următoare s-ar putea ajunge matematic la o previziune ca indicele de creștere al produsului intern brut să fie de aproximativ 5,9 – 6%. Aceleași rezultate s-ar obține și prin luarea în calcul a datelor privind seria ajustată sezonier și aceleași date ar rezulta și dacă am lua în discuție seria ajustată sezonier calculată de fiecare dată trimestrial, față de trimestrul anterior. Astfel, în anul 2016 în primul trimestru, rata de creștere a fost de 1,1%. În trimestrul II de 1,6%, deci cu 0,5% mai mare. În trimestrul nr. III de 0,7%, deci cu 0,1% mai mare decât în trimestrul II. Și în trimestrul IV, 1,5% adică mai mult decât dublu față de trimestrul III. Extrapolând în mod statistic, datele obținute de România, în primul trimestru al anului 2017, încercând să înțelegem că și consistența programului de măsuri va fi continuat, se întrevide o creștere a produsului intern brut anual de circa 6% în 2017 față de 2016. În analiza pe care o întreprindem putem invoca o sumedenie de date care au semnificație precisă asupra evoluției produsului intern brut. Vor fi discuții în legătură cu posibilitatea de creștere a produsului intern brut pe seama consumului care este varianta care vrem-nu vrem se aplică în România, că vor avea o pondere mică investițiile și mai ales investițiile străine directe efectuate în România asupra creșterii produsului intern brut, sau că nivelul de armonizare al consumului și investițiilor va fi mai bine reglementat. Una peste alta, fără a invoca factori care au stat la baza acestei evoluții în primul trimestru, să sperăm că atât programul de măsuri macroeconomice, cât și eficiența muncii, numărul de salariați, investițiile străine directe, investițiile autohtone vor face ca produsului intern brut să atingă nivelurile despre care am vorbit. În graficul nr. 1, se prezintă rezultatele obținute în trimestrul I al anului 2017, comparativ cu veniturile trimestriale din perioada 2000-2017.

Grafic nr. 1. Produsul intern brut trimestrial al României, în perioada 2000 – 2017 (date ajustate sezonier)

Sursa: Institutul Național de Statistică

Produsul intern brut trimestrial al României, în perioada 2000-2017 (date ajustate sezonier)

Tabelul nr. 2

Perioada	2000 T1	2000 T2	2000 T3	2000 T4	2001 T1	2001 T2	2001 T3	2001 T4	2002 T1	2002 T2	2002 T3	2002 T4
Indice de volum-%	99,6	100,7	99,4	100,2	103,1	104,7	106,3	106,8	107,6	110,8	111,4	112,6
Perioada	2003 T1	2003 T2	2003 T3	2003 T4	2004 T1	2004 T2	2004 T3	2004 T4	2005 T1	2005 T2	2005 T3	2005 T4
Indice de volum-%	114,0	116,5	117,9	118,6	121,4	124,7	128,8	130,0	128,9	130,6	132,4	135,2
Perioada	2006 T1	2006 T2	2006 T3	2006 T4	2007 T1	2007 T2	2007 T3	2007 T4	2008 T1	2008 T2	2008 T3	2008 T4
Indice de volum-%	138,9	141,3	143,3	145,9	148,6	150,8	152,1	156,7	162,9	166,9	167,8	163,7
Perioada	2009 T1	2009 T2	2009 T3	2009 T4	2010 T1	2010 T2	2010 T3	2010 T4	2011 T1	2011 T2	2011 T3	2011 T4
Indice de volum-%	153,6	153,1	154,2	153,7	152,6	152,7	151,8	153,2	153,5	153,3	155,4	154,1
Perioada	2012 T1	2012 T2	2012 T3	2012 T4	2013 T1	2013 T2	2013 T3	2013 T4	2014 T1	2014 T2	2014 T3	2014 T4
Indice de volum-%	153,8	156,1	154,3	155,3	157,0	159,3	160,7	162,8	163,1	163,5	166,2	167,4
Perioada	2015 T1	2015 T2	2015 T3	2015 T4	2016 T1	2016 T2	2016 T3	2016 T4	2017 T1	-	-	-
Indice de volum-%	169,6	169,6	172,8	174,5	176,5	179,3	180,5	183,3	186,4			

Sursa: Institutul Național de Statistică

Analiza este efectuată pe o perioadă de timp de 17 ani, între 2000 și 2017, datele fiind ajustate sezonier. Constatăm că după anul 2009 avem o creștere constantă a produsului intern brut, micile sincope nu au semnificație deosebită întrucât acestea nu au constituit posibilități de prăbușire a produsului intern brut. Dacă am compara datele cu trimestrul I din anul 2000, constatăm o creștere „uriașă”, față de posibilitățile care au existat. Datele pe care le-am prezentat arată creșterile înregistrate de produsului intern brut în perioada analizată. Rămâne să mai precizăm câteva aspecte. Produsul intern brut va evolua pe seama factorilor de creștere ai acestuia. Conform funcției de producție a lui Cobb-Douglas, două elemente vor fi importante și anume, munca și capitalul. În cazul României, ca țară membră a Uniunii Europene, cu probleme mai delicate în dezvoltarea economică un efect important îl vor avea și resursele. Mergând mai departe, vom constata că un rol și mai important îl va avea accesarea fondurilor comunitare, pe care România ca țară membră a Uniunii Europene va trebui să le acceseze și să le utilizeze în scopul de a obține o creștere economică consistentă. Sunt multe elemente care pot fi luate în calcul, dar pentru moment constatăm că începutul anului 2017 este dătător de speranțe și că există posibilitatea ca printr-o strategie macroeconomică (management macroeconomic) să avem o perioadă în care interesul major se va axa pe posibilitatea accesării fondurilor comunitare, atragerea de capital străin direct și mai ales, prin creșterea produsului intern brut al României ca singura sursă reală, care determină creșterea economică. În legătură cu analiza trimestrială a produsului intern brut, trebuie precizat că în intervalul de timp al trimestrelor viitoare pot să apară și alte evoluții, fie datorită unor sincope în programul de management macroeconomic, fie datorită unei situații economice complexe sau, să spunem doar ca o posibilitate de reintrare a economiei europene și mondiale în recesiune. În aceste zile, aflăm explicit că Grecia a înregistrat în două trimestre consecutive (trim. IV 2016, trim. I 2017), scăderi ale rezultatelor macroeconomice interne ceea ce înseamnă intrarea sau apropierea de pragul recesiunii. Din acest punct de vedere, abstractizând și considerând că Grecia este o țară cu mari probleme, putem să extindem analiza și să constatăm că astfel de evoluții pot să apară și în alte țări europene și dacă nu ne rezumăm la atât putem aprecia că s-ar putea să crească riscul ca mai multe țări să ajungă în această fază. Criza din 2007, s-a declanșat ca urmare a evoluției într-un anumit sens a economiei din China și unele țări din Asia și evoluția economiei Statelor Unite ale Americii, și nu în cele din urmă ale țărilor europene, inclusiv a celor din Uniunea Europeană. Iată de ce analiza poate fi și un element de gândire cu privire la perspectiva evoluției economiei mondiale. La nivelul Uniunii Europene, Eurostat a făcut analize în care s-a comparat nivelul de creștere, prin utilizarea unui sistem de indicatori, al țărilor

Uniunii Europene în format 27, fără a lua în discuție Brexit-ul și alte trei puteri importante pe plan mondial, respectiv China fără Hong Kong, Statele Unite și Japonia. Din aceste analize a rezultat că nivelul de creștere cel mai important îl înregistrează China. Statele Unite și Japonia oarecum, intră ca ritm de creștere al economiei naționale în grupul sau anturajul țărilor europene. Reține atenția faptul că dacă am extinde analiza prin importuri-exporturi în și din Uniunea Europeană, vom vedea care este poziția statelor membre față de relațiile cu celelalte trei-patru puteri economice deosebite pe plan mondial. Analiza din acest articol se oprește aici, considerând că prin analiza indicatorului produs intern brut s-au obținut date semnificative, care sunt dătătoare de speranță pentru evoluția economiei românești, dar în același timp reprezintă și un punct greu de menținut în același ritm și în perioada următoare. Ca o concluzie, putem afirma că economia europeană cu unele mici, dar mai semnificative frământări decât apar, înregistrează o evoluție pozitivă, iar România în ciuda altor dificultăți interne pe care le traversează reușește să aibă unul dintre cele mai înalte ritmuri de creștere macroeconomică.

Concluzii

Din analiza întreprinsă de autori, se desprind câteva concluzii care relevă perspectiva de creștere a produsului intern brut trimestrial al României față de perioadele similare din 2016 și alți ani anteriori, aceasta realizându-se pe seama consumului. De asemenea, se desprinde concluzia că prin sporirea consumului final, se realizează o pârgie de creștere a produsului intern brut. Din studiu se desprinde și concluzia că această creștere, doar pe seama consumului, nu poate merge la infinit, motiv pentru care se impune atragerea de investiții străine directe, alocarea de resurse suplimentare pentru investiții, participarea României la proiecte și programe economice și tehnico-științifice în uniunea Europeană, dar și plan mai larg și nu în ultimul rând, utilizarea rațională atât a investițiilor cât și a consumului pentru a asigura și menține echilibrul macroeconomic. O altă concluzie este aceea că România trebuie să utilizeze mai eficient fondurile europene repartizate pentru ca pe această cale să îmbunătățească activitatea în o serie de domenii cum ar fi, infrastructura, producția agricolă, refacearea fondului forestier, protejarea mediului, dezvoltarea unor ramuri ale industriei, a turismului și transporturilor, în care România are expertiză. Nu în ultimul rând, rezultă concluzia că România are un potențial foarte mare de organizare mai bună macroeconomică, de utilizare rațională a reurselor, de folosirea și îmbunătățire a calității forței de muncă, toate acestea putând să asigure menținerea unui ritm ridicat de creștere economică. Mai trebuie subliniat și faptul că România mai are multe de făcut pentru a implementa programele de măsuri stabilite de Uniunea Europeană,

și pe această cale să se creeze un fundament real, pe baza căruia să crească valoarea adăugată brută în toate sectoarele economiei naționale. Desigur această analiză poate fi extinsă și prin considerarea unei interpretări structurale pentru a evidenția contribuția pe care a avut-o fiecare sector, domeniu de activitate, la formarea Produsului intern Brut.

Bibliografie

1. Aisen, A. and Veiga, F.J. (2013). How does political instability affect economic growth??. *European Journal of Political Economy*, 29, 151-167
2. Anghel, M.G., Diaconu, A. (2016). Equilibrium and autoregression models used for macroeconomic prognosis. *Romanian Statistical Review*, Supplement, 7, 70-78
3. Anghelache, C., Manole, A., Anghel, M.G. and Diaconu, A. (2016). Essentials aspects on macroeconomic variables and their correlations. *Theoretical and Applied Economics*, 22(1), 606, 151-162
4. Anghelache, C., Manole, A., Anghel, M.G. and Popovici, M. (2016). The analysis of the interconnections between the indicators of the external payment balance and the macroeconomic aggregates of results. *Romanian Statistical Review*, 1, 3-8
5. Anghelache, C. and Anghel, M. (2014). *Modelare economică. Concepte, teorie și studii de caz*. București: Editura Economică
6. Anghelache, C., Anghel, M.-G., Popovici, M. (2015). Multiple Regressions Used in Analysis of Private Consumption and Public Final Consumption Evolution, *International Journal of Academic Research in Accounting, Finance and Management Sciences*, 5(4), 69-73
7. Anghelache, C., Manole, A., Anghel, M.-G. (2015). Analysis of final consumption and gross investment influence on GDP – multiple linear regression model, *Theoretical and Applied Economics*, 3(604), 137-142
8. Anghelache, C., Manole, A., Anghel, M.-G. (2015). The analysis of the correlation between GDP, private and public consumption through multiple regression, *Romanian Statistical Review - Supplement*, 8, 34 – 40
9. Anghelache, C., 2008. *Tratat de statistică teoretică și economică*. București: Editura Economică
10. Anghel, M.G., Diaconu, A. & Sacală, C. (2015). Analysis of the evolution of Gross Domestic Product by categories of users. *Romanian Statistical Review Supplement*, 10, 35-42
11. Anghelache, C., Partachi, I., Sacală, C. & Ursache, A. (2016). Using econometric models in the correlation between the evolution of the Gross Domestic Product and Foreign Direct Investments. *Romanian Statistical Review, Supplement*, 10, 124-129
12. Anghelache, C. & Anghel, M.G. (2016). *Econometrie generală. Concepte, teorie și studii de caz*. București: Editura Artifex
13. Anghelache, C. and Anghel, M.G. (2015). Model of Analysis of the Dynamics of the DFI (DFI) Sold Correlated with the Evolution of the GDP at European Level. *Romanian Statistical Review Supplement*, 10, 79-85
14. Azzimonti, M., Battaglini, M. and Coate, S. (2016). The Costs and Benefits of Balanced Budget Rules: Lessons from a Political Economy Model of Fiscal Policy. *Journal of Public Economics*, 136, 45-61

-
15. Bhandari, P. and Frankel, J. (2015). *Nominal GDP Targeting for Developing Countries*, National Bureau of Economic Research, Working Paper 20898, Cambridge
 16. Dix-Carneiro, R. (2014). Trade Liberalization and Labor Market Dynamics. *Econometrica*, 82(3), 825-885
 17. Dobrodolac, T. (2011). Forecasting by econometric models as support to management, *Perspectives of Innovations, Economics & Business*, 7(1), 72-76
 18. Dumitrescu, D., Anghel, M.G. and Anghelache, C. (2015). Analysis Model of GDP Dependence on the Structural Variables. *Theoretical and Applied Economics*, 22(4), (605), Winter, 151-158
 19. Foerster, A.T., Choi, J. (2016). Consumption Growth Regimes and the Post-Financial Crisis Recovery. *Economic Review*, 25-48
 20. Gali, J., Gambetti, L. (2015). The effects of monetary policy on stock market bubbles: Some evidence. *American Economic Journal: Macroeconomics*, 7(1), 233-257
 21. Fleurbaey, M. (2009). Beyond GDP: The Quest for a Measure of Social Welfare. *Journal of Economic Literature*, 47(4), 1029-1075
 22. Kehoea, T., Pujolàs, P. and Ruhle, K. (2016). *The opportunity costs of entrepreneurs in international trade*, NBER Working Paper Series, Cambridge, August 2016, Working Paper No. 22514
 23. Koulakiotis, A., Lyroudi, K. And Papasyriopoulos, N. (2012). Inflation, GDP and Causality for European Countries. *International Advances in Economic Research*, 18(1), 53-62
 24. Nalewaik, J. (2012). Estimating Probabilities of Recession in Real Time with GDP and GDI, *Journal of Money, Credit and Banking*, 44, 235-253
 25. Panagiotis, P. and Pantelis, K. (2013). Economic growth and cultural change. *Journal of behavioral and Experimental Economics* (formerly The Journal of Socio-Economics), 47, 147-157
 26. Reis, R. (2009). The Time-Series Properties of Aggregate Consumption: Implications for the Costs of Fluctuations. *Journal of the European Economic Association*, 7(4), 722-753
 27. Rolsky, T., Schmidli, H., Schmidt, V. And Teugels, J. (2009). *Stochastic Processes for Insurance and Finance*, John Wiley & Sons
 28. Savor, P. and M. Wilson (2013). How much do investors care about macroeconomic risk? Evidence from scheduled economic announcements. *Journal of Financial and Quantitative Analysis*, 48 (2), 343-375